

Васілашко А.М.

студент,

Науковий керівник: Ширяєва Л.В.

кандидат економічних наук, професор,

Одеський національний морський університет

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ РОЗВИТКУ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ

Вплив інфляційних процесів на загальний стан країні завжди мав негативні наслідки. У ринковій економіці інфляція проявляється через зріст цін, що призводить до знецінення грошей та скорочує реальні доходи громадян країни. У світі не існує країн, які б не зіткнулися з таким явищем як інфляція.

Інфляція – це тривале і значне знецінення грошей унаслідок поглиблення диспропорцій у реальному чи монетарному секторах економіки, яке спричинює випереджувальне зростання пропозиції грошей порівняно з попитом на грошовому ринку та випереджувальне зростання платоспроможного попиту порівняно з пропозицією на товарних ринках [3].

Виміряти інфляцію можна за допомогою індексу цін за певний період (рік, квартал, місяць). В Україні застосовується три їх види: – індекс цін споживчих товарів (ІСЦ); індекс цін виробників промислової продукції (ІЦВ); індекс цін ВВП, або індекс-дефлятор ВВП [4].

Поява інфляції може бути обумовлена причинами як внутрішнього характеру (криза державних фінансів, зростання державного боргу, монополізація виробництва), так і зовнішнього (світові структурні кризи, валютна політика країн, нелегальний експорт золота, дорогоцінних металів, валюти).

Негативні наслідки інфляція також має в економічній сфері, шляхом впливу на виробництво, торгівлю, кредитно-грошову систему, валютну систему та на платіжний баланс держави.

За інформаційними даними НБУ [2] та Держкомстату [1] в Україні протягом 2013-2018 років відбувається коливання показників індексу споживчих цін (рис. 1).

У 2013 р. інфляція набувала значного зросту, у 2015 році досягла критичних показників (143,3%) до базисного року, це обумовлено геополітичною ситуацією в країні.

Наслідками цього процесу стали: відтік інвестицій за межі крани, масове припинення виробництва, зниження конкурентоспроможності на світовому ринку, зменшення обсягів товару на експорт.

З 2012 року простежується різкий спад експортування товарів (рис 2).

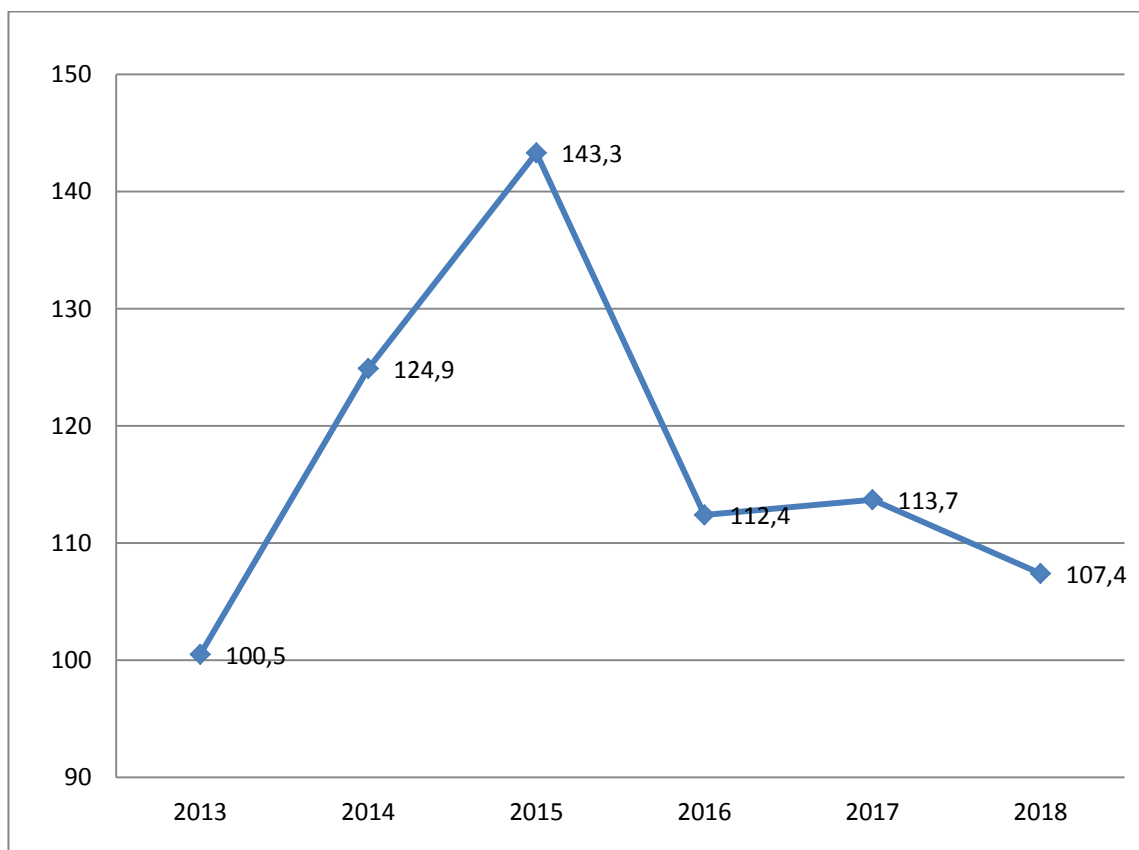

Рис. 1. Індекс споживчих цін в Україні у 2013-2018* роках
 * примітка: 2018 р. за 10 місяців
 Джерело: складено з використанням [1; 2]

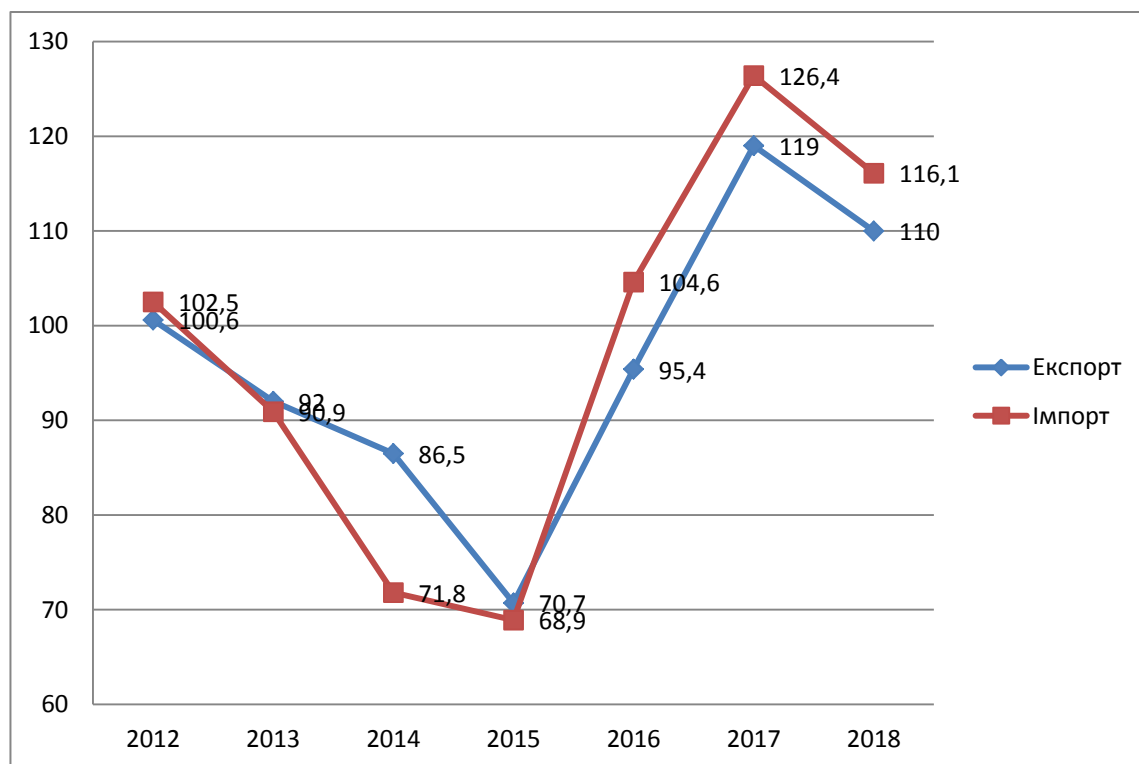

Рис. 2. Товарна структура зовнішньої торгівлі за 2012-2018* рік
 Джерело: складено з використанням [1; 2]

Перевищення імпорту над експортом – негативне сальдо торгового балансу, що веде до несприятливих економічних наслідків, з якими зіштовхнулася Україна: зниження валютно-золотого резерву країни, падіння курсу національної валюти, зниження загального життєвого рівня населення. У 2015 році рівень інфляції зменшився на 30,9% р. до попереднього року за рахунок: збільшення ВВП, стабілізації валютного ринку, розвитку власного виробництва та залучення іноземних інвесторів, проведення жорсткої фіскальної та монетарної політики.

На протязі останніх чотирьох років рівень інфляції стабілізувався та коливається у межах 110%-113% річних.

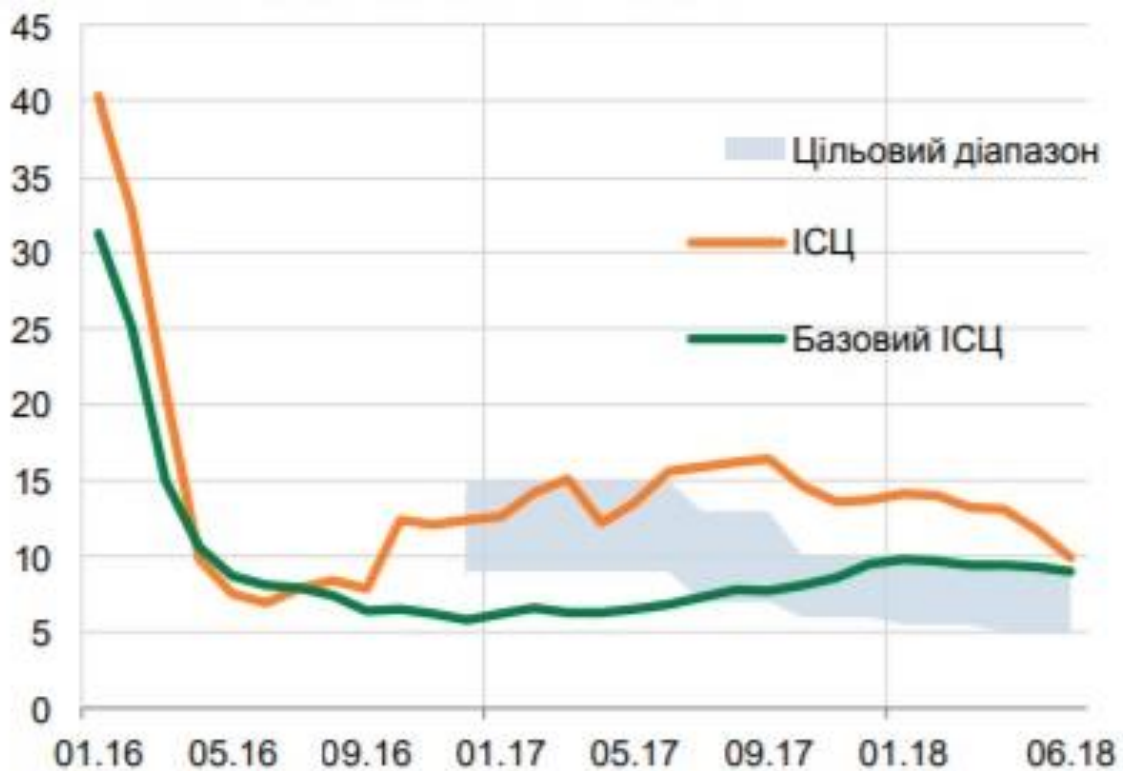

Рис. 3. Індекс споживчих цін, у % річна зміна

Джерело: [2]

Аналізуючи ситуацію, яка спостерігається у IV кварталі 2018 року, можна визначити, що споживча інфляція становила 9,5% на рік, тобто на 1,7% зросла порівняльно з III кварталом 2018 р. Базова інфляція збільшилася до 8,8% р. Це пов'язано з підвищенням цін на послуги приблизно до 14,5%, під впливом зростання цін на оплату праці, вартості послуг мобільного зв'язку та кабельного телебачення. Проте зріст цін на непродовольчі товари та продукти харчування практично не змінився.

Темпи росту адміністративно регульованих цін збільшилися до 14,6% на рік, відбулося в основному за рахунок підвищення цін на алкогольні напої.

Прискорилося зростання цін на проїзд міжміського сполучення та в транспорті громадського користування, через підвищення цін на паливо приблизно до 24,5% р. при зростанні цін на нафту.

За результатами поведеного дослідження можна зробити висновок, що для країни є важливим чинником зменшення та стабілізування інфляційних процесів та збільшення власного виробництва.

При визначенні причин та виду інфляції необхідно правильно вибрати антиінфляційну політику для боротьби з цими процесами.

В основі вітчизняної антиінфляційної політики повинно лежати регулювання грошової маси та швидкості обігу. Зокрема, на наш погляд, до факторів, які можуть покращити фінансовий стан України відносяться:

- підвищення та стабілізування курсу національної валюти;
- обмеження грошової маси;
- розвиток виробництва та бізнесу;
- ефективна монетарна політика;
- скорочення бюджетного дефіциту.

Незважаючи на складну ситуацію, країна намагається нормалізувати внутрішню політику за рахунок реформ, та відновити стабільність і загальний рівень проживання населення.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
2. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
3. Савлук М.І., Мороз А.М., Лазепко І.М. Гроші та кредит : підручник. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1457/1/savluk_m_i_moroz_a_m_ta_in_groshi_ta_kredit.pdf
4. Ширяєва Л.В., Онешко С.В., Хотєєва Н. Фінанси, гроші та кредит (тексти лекцій) навч. посіб.; Одес. нац. мор. у-т. – Інтерпрінт, 2017. – С. 174

Ватаманюк-Зелінська У.З.

доктор економічних наук, доцент;

Яциків М.С.

студент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

В Україні від часу прийняття Конституції та базових нормативно-правових актів – розвиток місцевого самоврядування фактично здійснювався лише на рівні територіальних громад міст обласного значення, оскільки переважна більшість перших, через їх надмірну подрібненість та надзвичайно слабку матеріально-фінансову базу, виявилися неспроможними виконувати всі повноваження органів місцевого самоврядування. Тому проведення